

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการ แสดงดิเกร์ฮูลู เป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาส

The Effects of Using Local Wisdom together with Dige Hulu Activities to Develop Conclusive Writing Ability of Mathayom Suksa III Students of Ban Kalisa School Narathiwat Province

อังคณา ประกอบการคดี, ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์*, สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์**

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรยะแงะ จังหวัดนราธิวาส (2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรยะแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรยะแงะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อการเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความ และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) คะแนนผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อการเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และดูผลการวิเคราะห์ข้อมูล (2) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อการเรียนสรุปความ คือเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

คำสำคัญ การเขียนสรุปความ ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลู มัธยมศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to compare conclusion writing achievements of Mathayom Suksa III students of Ban Kalisa School in Narathiwat province before and after learning under learning management using local wisdom together with Dige Hulu activities to develop conclusion writing ability; and (2) To study opinions of the students towards learning management using Narathiwat local wisdom with Dige Hulu activities to develop conclusion writing ability.

*ที่ปรึกษาหลัก

**ที่ปรึกษาร่วม

The research sample consisted of 30 Mathayom Suksa III Students studying in the 2016 academic year at Ban Kalisa School. Ran-gae District, Narathiwat province, obtained by cluster sampling. Research instruments were learning management plan for learning management using Narathiwat local wisdom together with Dige Hulu activities. The employed statistics for data analysis were the mean standard deviation, and t-test.

Research findings indicated that (1) the post-learning conclusion writing achievement of Matthayom Suksa III students of Ban kalisa School was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level; and (2) the students' overall opinion toward learning management using narathiwat local wisdom together with Dige Hulu activities was at the highly agreeable level.

Keywords: conclusion writing Narathiwat local wisdom, Dige Hulu activities, Matthayom Suksa

บทนำ

การเขียนสรุปความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารเพราะจะช่วยให้จดจำเรื่องราวหรือสาระสำคัญจากสิ่งที่ฟังหรืออ่านด้วยการถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร จูไรรัตน์ ลักษณะศิริและบาทยัน อิ่มสำราญ (2553: 181) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ สรุปได้ว่าการเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ความคิดอารมณ์ความรู้สึกประสบการณ์ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านนับเป็นทักษะที่เป็นทั้งศิลป์และศาสตร์คือ การเขียนต้องใช้ภาษาที่ตรงตามประเด็นสามารถสื่อได้ ทั้งอารมณ์ความรู้ความคิดจึงต้องใช้ศิลปะในการเขียนแต่อย่างไรก็ตาม การเขียนก็สามารถฝึกฝนได้ กุหลาบ มัลลิกะมาสและวิพุธ โสภวงค์ (อ้างถึงใน เนาวรัตน์ เจตคุ, 2555: 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสรุปความไว้ สรุปได้ว่าการเขียนสรุปความมีความสำคัญต่อนักเรียนในการเรียนและดำรงชีวิตประจำวันมักเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารกับผู้อื่นเนื่องจากการสื่อสารในปัจจุบันต้องการความรวดเร็ว ภาษาที่ใช้ต้องมีความกระชับและได้ใจความสมบูรณ์

นักเรียนโรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส ขาดทักษะการเขียนสรุปความจากเรื่องที่ฟังและอ่าน อีกทั้งมีปัญหาการเขียนอีกหลายประการ ได้แก่ การเขียนผิด เรียบเรียงข้อความไม่ถูกต้อง ไม่สามารถสรุปความหรือหาสาระ สำคัญจากเรื่องที่ฟังหรืออ่านได้ ปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพื้นฐานการเขียนสรุปความน้อยมาก ขาดการฝึกฝนที่มีประสิทธิภาพ จึงมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนบ้านกาลิซา 2558: 10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนได้เพียงร้อยละ 46.56 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดไว้คือร้อยละ 70 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการเขียนสรุปความ พบว่าสาเหตุเกิดจากครูไม่ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และเทคนิคการสอนที่สนองต่อความต้องการของนักเรียน อีกทั้งนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดสื่อการเรียน ทำให้การเขียนสรุปความของนักเรียนไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารจึงควรเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการรับสารและการส่งสาร การจัด การศึกษาในปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี 2558 วิชาภาษาไทย ระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 54.48 ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.56 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง โดยเฉพาะสมรรถภาพด้านการเขียนสรุปความ ซึ่งเป็นทักษะที่นักเรียนต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ เพราะจะช่วยให้ นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเขียนมากขึ้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ซึ่งนักการศึกษาให้ความสนใจในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นดังที่ รุ่ง แก้วแดง (อ้างถึงในกมลพรรณ บินอิบรอฮีม, 2547: 2) ได้ชี้ให้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะช่วยให้ชาติบ้านเมืองเป็นปึกแผ่นสร้างศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแก่คนไทยซึ่งดำรงชีวิตมาอย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นสื่อการเรียนการสอน

ดิเกร์ฮูตูเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสำคัญ สามารถนำมาใช้เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอนของวิชาภาษาไทย เช่นเดียวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทอื่นๆ ดังที่มีผู้ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยได้แก่ ปราโมทย์ ไวยกุล (2540: 57-62) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนแตกต่างจากการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ นอกจากนี้ กมลพรรณ บินอิบรอฮีม (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา ผลการวิจัย ปรากฏว่า ทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อได้รับการพัฒนาสูงขึ้น ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตพิสัยและทักษะพิสัยของนักเรียนอยู่ในระดับดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคุณค่าของดิเกร์ฮูตู จึงได้ทำการวิจัยเรื่องผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูตู เป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยจะนำไปพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูตูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูตูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาสที่เรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูตูสูงกว่าผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียน
2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูตูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาสอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนราธิวาสที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาสที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่มจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยที่นักเรียนแต่ละห้องมีการคละกัน คือ เก่ง ปานกลางและอ่อน

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์สูงูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความประกอบด้วย แผนเตรียมความพร้อมการเขียนสรุปความ จำนวน 1 แผน สำหรับใช้เตรียมความพร้อมเพื่อการเขียนสรุปความ และแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับใช้สอนการเขียนสรุปความจำนวน 15 แผน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยแนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดย 1) ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 และขอบข่ายที่เกี่ยวกับการเขียนสรุปความ ลักษณะเฉพาะ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตัวชี้วัดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาตรฐาน ท.5.1 สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่านในระดับที่ยากยิ่งขึ้น 2) วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้และเนื้อหาสาระในหน่วยการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนสรุปความจากเอกสารตำราหนังสือวิธีสร้างแผนการเรียนรู้ของกรมวิชาการ (2546: 95) รวมทั้งการวิจัยทางภาษาไทยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ (2552: 209) 4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนเตรียมความพร้อมในการเขียนสรุปความ จำนวน 1 แผน ใช้เวลา 60 นาที และแผนการเรียนรู้การเขียนสรุปความจำนวน 15 แผน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ และฝึกทักษะการเขียนสรุปความจำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนประกอบด้วยแนวคิดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขแล้วนำมาปรับปรุงจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและด้านวัดผลจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องของคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมนำมาปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 ครั้งได้แก่ แผนเตรียมความพร้อมในการเขียนสรุปความ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 จากนั้นนำมาปรับปรุงอีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ มีจำนวน 16 เรื่อง ประกอบด้วย เนื้อเรื่องและแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ เป็นแบบฝึกหัดเตรียมความพร้อมจำนวน 1 เรื่อง และแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ จำนวน 15 เรื่อง คือ 1. ร่องเงงระบำพื้นบ้าน วารสารรุสมิแล (2555: 1921) 2. น้ำบูดูเอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนราธิวาส (2542: 139) 3. เรือกอและเอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนราธิวาส (2542: 160) 4. ปลาทุเลาเค็ม เอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนราธิวาส (2542: 140) 5. กือโปีะ ข้าวเกรียบปลาสด การส่งเสริมครุภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาส (2555: 10-11) 6. การแต่งกายของชายไทยมุสลิม สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529: 3965) 7. โต้ะบีแคะหมอตาเยทำคลอด สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529: 2846)

8. การรักษากระดูกโดยวิธีสนาตงเอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนครราชสีมา (2542: 145) 9. กรือโตะ สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ (2542: 142) 10. การทำกริชไม้จำลอง สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา องค์ความรู้ภูมิปัญญามะนารอ (2554: 287–297) 11. การสานกระจูด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา องค์ความรู้ภูมิปัญญามะนารอ (2554: 22–25) 12. เรื่องมะโย่ง สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529: 2750) 13. การเข้าสู่ชุด สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529: 2774) 14. เรื่องการแต่งงานของชาวไทยมุสลิม สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ (2542: 2795–2800) 15. การใช้น้ำมันเทียนคำ การส่งเสริมครูภูมิปัญญาท้องถิ่นนครราชสีมา (2555: 20–23) 16. การให้กำเนิดทารกของชาวไทยมุสลิมเอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนครราชสีมา (2542: 125–126) โดย 1) ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบอัตนัยจากตำราเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสรุปความจากเอกสารประกอบการสอนวิชาการวัดผลและประเมินผลการอ่านของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 83–84) 2) ศึกษารูปแบบการเขียนสรุปความจากเอกสารตำราเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนสรุปความและการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการเขียนสรุปความ 3) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินจากหนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของบุญชม ศรีสะอาดและคณะ (2551: 91–92) และการประเมินการเรียนรู้ของ ขวลิขิต ชูกำแพง (2551: 132–147) 4) ศึกษาเกณฑ์การให้คะแนน Rubrics score จากหนังสือ Riding For success in Elementary Schools ของ Sheek และคณะ (1979 อ้างถึงในกมลพรรณ บินอิบรอฮีม, 2547: 41) 5) คัดเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นนครราชสีมา ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็นสาขาต่างๆ จำนวน 10 สาขา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 24–25) ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ด้วยการสุ่มมาจำนวน 5 สาขา ได้แก่ 1. สาขาศาสนาและประเพณี 2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม 3. สาขาศิลปกรรม 4. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน 5. สาขาการแพทย์แผนไทย สาขาละ 5 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 25 เรื่อง โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทั้ง 25 เรื่อง จากนั้นนำเรื่องทั้งหมดมาปรับภาษาให้ตรงกับระดับความยากง่ายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความยาวของเรื่องประมาณ 300–500 คำ เลือกเรื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนครราชสีมาจำนวน 25 เรื่อง จาก 5 สาขาสุ่มมาสาขาละ 1–2 เรื่องจำนวน 6 เรื่องคละกันโดยมีเนื้อหาครบทั้ง 5 สาขาไม่ซ้ำกันนำมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยแบ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียน จำนวน 3 เรื่อง และหลังเรียนจำนวน 3 เรื่อง และเลือกเรื่องที่น่าสนใจนำมาใช้เป็นแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ 16 เรื่อง เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องให้เขียนสรุปความโดยมีความยาว 3–5 บรรทัด 6) นำแบบฝึกหัดทักษะการเขียนสรุปความที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจแก้ไข จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและด้านวัดผล จำนวน 5 คน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยตรวจคำตอบชี้ความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาและมีการปรับปรุงแก้ไขบางส่วนแล้วนำไปใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข 7) หาค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความของนักเรียน แล้วเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อยทั้ง 15 เรื่อง จากการหาประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยของเรื่องที่มีคะแนนน้อยที่สุดคือเรื่องน้ำบูดูเท่ากับ 7.37 ส่วนค่าเฉลี่ยของเรื่องที่มีคะแนนสูงสุดคือเรื่องการทำกำเนิดทารกของชาวไทยมุสลิมเท่ากับ 7.90 เพื่อเรียงลำดับความยากง่ายของแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนครราชสีมาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ในการเขียนสรุปความโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนครราชสีมาเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ มีจำนวน 2 ชุด เนื้อเรื่องที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 6 เรื่อง แบบทดสอบแต่ละชุดมีเนื้อเรื่อง 3 เรื่อง โดยใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน 1 ชุด และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ชุด ในแต่ละชุดจะมีเนื้อเรื่องให้อ่านและแบบทดสอบอัตนัย ให้เขียนสรุปความเรื่องที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนได้แก่นวนฮาริรายอ จากเอกลักษณ์ภูมิปัญญาจังหวัดนครราชสีมา (2542: 128) บุหงาซีระ จากองค์ความรู้ภูมิปัญญามะนารอ (2554: 199) และการรักษาอาการปวดฟันแบบไทยมุสลิม จากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้

(2542: 304) และเรื่องที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความหลังเรียนได้แก่ เรื่องข่าวยาสำเร็จรูป จากหนังสือองค์ความรู้ภูมิปัญญามะนาว (2554: 253) การรักษาโรคด้วยน้ำมันตของคนไทยมุสลิม จากสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ (2529: 4262) และผ้าคลุมผมสตรีไทยมุสลิม จากหนังสือองค์ความรู้ภูมิปัญญามะนาว (2554: 10-12) ได้ดำเนินการดังนี้ 1) คัดเลือกเรื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้ง 5 สาขา เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 2 ชุด ชุดละ 3 เรื่อง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนได้แก่เรื่องวันฮารีรายอ จากสาขาศาสนา และประเพณี บูหงาซีระ จากสาขาศิลปกรรม และเรื่องการรักษาอาการปวดฟันแบบไทยมุสลิมจากสาขาการแพทย์แผนไทย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนได้แก่เรื่องข่าวยาสำเร็จรูป จากสาขากองทุนและธุรกิจชุมชน การรักษาโรคด้วยน้ำมันตของคนไทยมุสลิม จากสาขาการแพทย์แผนไทย และเรื่องผ้าคลุมผมสตรีไทยมุสลิม จากสาขากองทุนและธุรกิจชุมชน แต่ละเรื่องมีความยาวอยู่ในขอบเขต 300-500 คำ เมื่อนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของแต่ละเรื่องจบแล้วจะมีคำสั่งให้เขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านให้มีความยาว 3-5 บรรทัดได้ดำเนินการดังนี้ 1) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการวิทยานิพนธ์พิจารณาแล้วมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและด้านวัดผลจำนวน 5 คน เพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และปรับปรุงแก้ไขภาษาในบางส่วน 2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทดลองใช้ ผลของการทดลองแบบทดสอบก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน 1.73 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.84 ส่วนแบบทดสอบหลังเรียน ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน 24.37 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.81 3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนที่แก้ไขปรับปรุงไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ต่อไป

4. แบบสอบถามความคิดเห็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอรະแงะ จังหวัดนราธิวาส ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ได้ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความจากหนังสือพื้นฐานการวิจัยของบุญชม ศรีสะอาดและคณะ (2551: 63-68) 2) ศึกษารูปแบบ โครงสร้างและหลักในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของการประเมินการเรียนรู้ ชวลิต ชูกำแหง (2551: 112) 3) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน ตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนในด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ ด้านเนื้อหาของการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ด้านความสนใจและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 10 ข้อ การให้คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็น กำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ (อ้างถึงใน เนาวรัตน์ เจตตุ, 2555: 118) ดังนี้ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 5 คะแนน ระดับเห็นด้วยให้คะแนน 4 คะแนน ระดับไม่แน่ใจให้คะแนน 3 คะแนน ระดับไม่เห็นด้วยให้คะแนน 2 คะแนน ระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้คะแนน 1 คะแนน 3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของข้อคำถาม การใช้ภาษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อความให้มีความสอดคล้องโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ให้คะแนน 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คะแนน

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 4) หากคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 ความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 5) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาสที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อเก็บรวบรวมคะแนน คำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียน จำนวน 3 เรื่อง เรื่องละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน ไปทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ใช้เวลา 60 นาที
2. ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง/แผน รวม 16 ชั่วโมง โดยทำการสอนตามแผนเตรียมความพร้อม 1 แผน และสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 15 แผน
3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การเขียนสรุปความหลังเรียนจำนวน 3 เรื่อง เรื่องละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ใช้เวลา 60 นาที
4. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียน และคะแนนแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ ไปตรวจคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงนำคะแนนมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
5. ดำเนินการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดง ดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วนำคะแนนที่ได้จากการประเมินค่าความคิดเห็นของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความดังได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

การทดสอบ	n	\bar{x}	sd	t	sig
ก่อนเรียน	30	12.07	1.55		
หลังเรียน	30	24.00	1.81	41.51*	0.00

**P < .05

จากตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของการเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตอนที่ 2 คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูพัฒนาการเขียนสรุปความ

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{x}	sd	ระดับคุณภาพ
1	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนมีความรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นนาฮีวาสา	4.87	0.43	มากที่สุด
2	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจการเขียนสรุปความได้ดีขึ้น	4.90	0.40	มากที่สุด
3	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความช่วยพัฒนา การเขียนสรุปความ	4.97	0.18	มากที่สุด
4	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความช่วยพัฒนาการเรียน ภาษาไทย ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น	4.93	0.25	มากที่สุด
5	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุป ทำให้นักเรียน มีความกระตือรือร้นในการเขียนสรุปความ	4.90	0.31	มากที่สุด
6	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการฝึกเขียนสรุปความ	4.87	0.43	มากที่สุด
7	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.90	0.40	มากที่สุด
8	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุป ทำให้นักเรียน เกิดความภูมิใจในความสามารถของบรรพบุรุษในท้องถิ่น	4.97	0.18	มากที่สุด
9	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนชื่นชอบภูมิปัญญาในท้องถิ่น	4.97	0.18	มากที่สุด
10	กิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้นักเรียนมีจิตคิดอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.93	0.25	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.92	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนาฮีวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความคือเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการและค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนาฮีวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความพบว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนสรุปความหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

2. ผลของค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนาฮีวาสร่วมกันกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลู เป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ คือเห็นด้วยมากที่สุดทุกรายการ และค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผลการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสรุปความแตกต่างกันโดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกิดจากเหตุผล 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลู ประกอบด้วย แผนเตรียมความพร้อมการเขียนสรุปความจำนวน 1 แผน สำหรับใช้เตรียมความพร้อมเพื่อการเขียนสรุปความใช้เวลาสอน 60 นาที ประกอบด้วย แนวคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ก่อนที่จะเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 ตามลำดับ เริ่มจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลู เป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการแสดง มืองค์ประกอบการแสดงประกอบด้วย ผู้แสดง เครื่องดนตรีประกอบการแสดง จากการแสดงดิเกร์ฮูลูนักเรียนต้องจับประเด็นสำคัญของเรื่องราวที่ผู้แสดงสื่อให้ฟังอย่างคร่าวๆ แล้วจึงอ่านเรื่องราวจริงระบำพื้นบ้านที่ผู้วิจัยเตรียมให้นักเรียนไว้เป็นบทอ่านก่อนที่จะลงมือฝึกเขียนสรุปความ จากนั้นผู้วิจัยอธิบายวิธีการเขียนสรุปความตามแนวทางวิธีการเขียนสรุปความ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 31-32) ซึ่งเป็นวิธีการค้นหาใจความ เริ่มจากการอ่านชื่อเรื่อง ทำความเข้าใจแล้วอ่านเนื้อเรื่องแต่ละย่อหน้าค้นหาใจความ และบันทึกใจความของแต่ละย่อหน้า โดยให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้าพร้อมกับระบุเลขหน้าข้อความ แล้วนำประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้ามาเรียบเรียงใหม่เขียนให้กระชับ รัดกุมเป็นภาษาของตนเอง สื่อความได้ชัดเจนให้ได้จำนวน 3-5 บรรทัด เขียนในกระดาษเขียนสรุปความที่ผู้วิจัยเตรียมให้สำหรับทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ และอธิบายให้นักเรียนทราบว่าในการจัดการเรียนรู้ในคาบต่อไป เป็นการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-15 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการตามที่ได้ศึกษาจากแผนเตรียมความพร้อม นักเรียนได้ผลดีกันร้องเพลงดิเกร์ฮูลูจากเนื้อเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องละ 2 คน จนครบ 15 เรื่อง โดยมี นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส จำนวน 3 คน เป็นผู้บรรเลงให้จังหวะดนตรีเป็นลูกคู่ประกอบการแสดง โดยใช้เวลาครั้งละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที และใช้เวลาในการเขียนสรุปความ จำนวน 40 นาที การดำเนินการทดลองโดยนักเรียนเริ่มแสดงดิเกร์ฮูลูจากเรื่องในแผนเตรียมความพร้อมเรื่องระบำพื้นบ้าน โดยนักศึกษวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นราธิวาส ซึ่งเป็นนักศึกษาชมรมดิเกร์ฮูลูของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส จำนวน 3 คน เป็นผู้แสดง ร้องเพลงดิเกร์ฮูลูให้นักเรียนฟังและดูเป็นตัวอย่าง นักศึกษาที่เป็นตัวแสดงจะร้องเพลงดิเกร์ฮูลูโดยใช้เนื้อหาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาส ร้องเล่าเรื่องราวเป็นกลอนสวดสี่ภาษาดิเกร์ฮูลู หรือร้องสวดให้ฟังก่อน 1 ครั้ง จากนั้นจะร้องดิเกร์ฮูลูพร้อมเล่นดนตรีประกอบการแสดง แล้วให้นักเรียนเริ่มปฏิบัติตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยอธิบายไว้ข้างต้น ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและกระตือรือร้นที่จะเรียน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความทำให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน 2) การเลือกรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาส เริ่มต้นจากการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น 10 สาขาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 :24-25) ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 สาขา ได้แก่ 1. สาขาศาสนาและประเพณี 2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม 3. สาขาศิลปกรรม 4. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน 5. สาขาการแพทย์แผนไทย สาขาละ 5 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 25 เรื่อง โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ทั้ง 25 เรื่อง จากนั้นนำเรื่องทั้งหมดมาปรับภาษาระดับความยากง่ายให้ตรงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีความยาวของเรื่องประมาณ 300-500 คำ 3-6 ย่อหน้าและความยาวประมาณ 15-20 บรรทัด โดยคณะกรรมการวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจและแก้ไข จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและด้านวัดผล จำนวน 5 คน

เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยเหตุนี้จึงทำให้เนื้อหาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความง่ายที่สอดคล้อง และเหมาะกับระดับ
ชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3) การพิจารณาด้านเนื้อหาภูมิปัญญาท้องถิ่นราชาวาสเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุป
ความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีหลากหลายได้แก่ ภูมิปัญญาสาขาศาสนาประเพณี สาขาศิลปะกรรมและ
หัตถกรรม สาขาศิลปกรรม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน และสาขาการแพทย์แผนไทย เนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
สามารถกระตุ้นความรู้และประสบการณ์เดิมของนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดร่วมกับเพื่อนฯ ได้เพื่อนำไปสู่
การเขียนจนนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนสรุปความ ขณะที่สอนผู้วิจัยได้ให้นักเรียนฝึกเขียนสรุปความจากเรื่องที่ยากไปยากโดยเริ่ม
ฝึกเขียนสรุปความจากเรื่องสาขาศาสนาและประเพณี เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและยังคงเป็นวิถีชีวิตที่ปฏิบัติกันมาจวบจน
ปัจจุบันหรือเป็นเรื่องราวที่นักเรียนรู้จักดี และมีประสบการณ์ สาขาศิลปกรรม อุตสาหกรรมและหัตถกรรม กองทุนและ
ธุรกิจชุมชน และการแพทย์แผนไทยตามลำดับแล้วจึงฝึกเขียนสรุปความ นักเรียนจึงค่อยๆ เกิดการเรียนรู้และรู้ลึกว่าการ
เขียนสรุปความไม่ยากเกินไปนัก สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กัญญา ทิพย์ลาย (2545 :47)
พบว่า การฝึกให้นักเรียนเขียนสรุปความควรเริ่มจากเนื้อหาที่ง่ายก่อน ที่จะฝึกเขียนสรุปความจากเรื่องที่ยาก จึงจะทำใ้
นักเรียน เรียนรู้อย่างไม่รู้สึกเบื่อ รวมทั้งครูได้ให้ความเป็นกันเองกับนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น
ภายในกลุ่มโดยมีครูเป็นผู้แนะนำและให้ความรู้เพิ่มเติมครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามนำนักเรียนก่อนจะช่วยให้ให้นักเรียนเกิดแนวคิด
4) เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะการเขียนสรุปความที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชาวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์สูง
โดยผู้สอนมีหลักเกณฑ์ในการตรวจ ซึ่งจะให้การประเมินมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะตรวจให้คะแนน
โดยพิจารณาเป็นส่วนๆ ตามเกณฑ์ของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 10) โดยพิจารณาให้คะแนนแต่ละประเด็นดังนี้
คะแนนเต็ม 10 คะแนน เกณฑ์ข้อที่ 1 สรุปความถูกต้องตรงประเด็น 4 คะแนน ถ้าขาดประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หักประเด็น
ละ 1คะแนน เกณฑ์ข้อที่ 2 เขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษา 3-5 ประโยค 2 คะแนน คือเขียนประโยคถูกต้องตามหลัก
ภาษาทุกประโยค 2 คะแนน ถ้าเขียนประโยคผิดหลักภาษาหักประโยคละ 0.5 คะแนน เกณฑ์ข้อที่ 3 เขียนสะกดคำถูกต้อง
ตามอักขรวิธี 2 คะแนนคือเขียนสะกดคำถูกต้องทุกคำได้ 2 คะแนน ถ้าเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องหักคำละ 0.5 คะแนนและ
เกณฑ์ข้อที่ 4 เขียนความยาวตามบรรทัดที่กำหนด 2 คะแนน คือเขียนความยาว 3-5 บรรทัด 2 คะแนน ถ้าเขียนความยาว
เกินหรือขาดหักบรรทัดละ 0.5 คะแนน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ มีการแบ่งองค์ประกอบย่อย
ในการประเมินได้ชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา และมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้นำเกณฑ์การให้คะแนน
ดังกล่าวมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนการเขียนสรุปความของนักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งนักเรียนเข้าใจเกณฑ์
การประเมินและปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ ทำให้คะแนนที่ได้จากการประเมินมีความเที่ยงตรง 4) การนำทฤษฎีการเรียนรู้ของ
Thorndike มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเตรียมความพร้อมนักเรียนด้วยการใช้กิจกรรมการแสดงดิเกร์สูง ซึ่ง
สอดคล้องกับกฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกฝนด้วยการทำแบบฝึกหัด (Law of exercise)
โดยมีการทำแบบฝึกหัดการเขียนสรุปความ 15 ครั้ง ทั้งยังบอกเกณฑ์การประเมินผลให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการเขียน
สรุปความ พรรณี ข.เจนจิต (2538: 20) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกหัด สรุปไว้ว่า พฤติกรรมการตอบสนองสิ่งเร้า
สิ่งหนึ่งซ้ำๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความจำที่คงทน และถ้าทำสิ่งใดบ่อยๆ ย่อมเกิดความชำนาญและคล่องตัวจึงควรให้ผู้เรียนได้
มีโอกาสฝึกฝนมีภาระทำจริงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ขนิษฐา แสงภักดี (2540: 59) ที่กล่าวสรุปเกี่ยวกับการฝึกหัดว่าการ
ฝึกหัดซ้ำๆ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสอน เพราะจะทำให้ผู้เรียนชำนาญมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดผลดีแก่นักเรียน (Law of
effect) ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกหัดและลงมือกระทำจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ
การเขียนดีขึ้น 5) การนำทฤษฎีการเสริมแรง ของ Skinner มาใช้ในการวิจัย ทฤษฎีนี้กล่าวถึงการเสริมแรงทางบวก คือ
ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการเสริมแรงในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อนักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียน และ
เขียนสรุปความได้ถูกต้อง คะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี จะมีการเสริมแรงให้นักเรียนได้รับคำชมเชยที่เหมาะสมและสม่ำเสมอ จะ

ทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ เป็นการเสริมแรงทำให้ตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น ดังที่สรวิทย์ เคียนสันเทียะ (2545: 48) ได้กล่าวถึงการเสริมแรงว่าเป็นการจูงใจผู้เรียนให้เกิดความพอใจในการเรียนด้วยกิริยาท่าทาง คำชม คะแนน รางวัล การตรวจงาน และส่งงานคืนโดยเร็วจะช่วยให้ผู้เรียนมีกำลังใจเรียน ไม่เบื่อหน่ายและเกิดการเรียนรู้ที่ดีอันจะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนมีการฝึกการเขียนสรุปความจากแบบฝึกหัดที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อการสอน จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่า การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนทำให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ ดังนั้น ในการฝึกทักษะการเขียนสรุปความผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีนี้ เพราะจะทำให้นักเรียนมีความพอใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนสรุปความ

ผลการวิจัยพบว่าการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความมีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ สมคิด (2538: 79) ปราโมทย์ ไวยกุล (2540: 60) ที่พบว่านักเรียนที่สอนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการใช้สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูจึงสามารถพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสรุปความดีขึ้นและถูกต้องมากกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการตื่นตัวที่จะเรียนรู้ และให้ความสนใจในการเขียนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ โสมรัตนานนท์ (2543: 55) สนับสนุนการสอนภาษาไทย โดยการใช้เพลงพื้นบ้านประกอบการสอนนั้นว่ามีความเหมาะสมกับเยาวชนในท้องถิ่นเนื่องจากทำนองง่ายและเข้าใจ สะท้อนให้เห็นสภาพสังคมได้ชัดเจน นักเรียนเข้าใจง่าย และนักเรียนจะเกิดความภูมิใจ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเขียนสรุปความต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูภาษาไทยที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาลิซา จังหวัดนราธิวาส ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ครูภาษาไทยควรเลือกสื่อการเขียนสรุปความที่ตรงกับความสนใจของนักเรียนมีระดับความยากง่ายของสารที่ตรงกับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเขียนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการเขียนดียิ่งขึ้น
3. ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำแผนการสอนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นราชิวาสร่วมกับกิจกรรมการแสดงดิเกร์ฮูลูเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความประกอบการเรียนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะช่วยให้เราความสนใจนักเรียนและช่วยให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาสโดยปรับระดับความยากง่ายของสื่อให้เหมาะกับระดับชั้นที่จะทำการวิจัย
2. ควรมีการนำสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะด้านการฟัง การพูด และการอ่าน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้เพลงพื้นบ้านดิเก๋รสูลูประกอบการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส เพื่อขยายขอบเขตของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
4. สำหรับผู้วิจัยที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไปให้มีการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาในบางเรื่องต้องไม่ขัดแย้งต่อหลักความเชื่อและหลักการที่ปฏิบัติควรมีการปรับใช้เนื้อเรื่องให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ บินอับรอฮิม. (2547). “การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการ. (2546 ก.). วิธีใหม่แห่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- การส่งเสริมครูภูมิปัญญาท้องถิ่นนราธิวาส. (2555). **โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง**. นราธิวาส. ม.ป.พ.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริและบายน อัมสำราญ. (2553). **ภาษากับการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: บริษัทพีเพอร์ท จำกัด.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2551). **การประเมินการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เนาวรัตน์ เจตคุ. (2555). **การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสรุปความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นไทยทรงดำอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. (2551). **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 ภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- ประสงค์ โสมรัตนานนท์. (2543). “การใช้เพลงพื้นบ้านส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย” **วารสารวิชาการ** (7 กรกฎาคม 2543) หน้า 54–57.
- ปราโมทย์ ไวยกุล. (2540). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการสอนกับการสอนคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- พรรณณี ช.เจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ: บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- ฝ่ายวิชาการโรงเรียนบ้านกาลิซา. (2558). **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2558**.
- วารสารรุสมิแล. (2555). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ระบุว่าพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง, 33(3), 19–25.

- สมใจ สมคิด. (2538). การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สรวิทย์ เคียนสันเทียะ. (2545). การใช้เพลงลูกทุ่งเป็นสื่อพัฒนาการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้. (2529). สถาบันทักษิณคดี. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้. (2542). มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). แนวทางส่งเสริมนำภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดี
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดนราธิวาส. (2542). คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. เนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ. ม.ป.พ.